

Bydgoszcz, 11 marca 2020 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.IX.431.2.8.2020.AJe/JDa/MS

**Pan
Piotr Grudziński
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
ul. Ogniowa 8/10
87-800 Włocławek**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 pkt 3 i art. 197 b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.) oraz § 20 i § 21 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. z 2015 r. poz.1477) w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie, ul. Ogniowa 8/10, 87-800 Włocławek (zwanym dalej MOPR lub Ośrodkiem) przeprowadzona została w dniach 14, 18, 20 lutego 2020 r. kontrola doraźna.

Kontrola przeprowadzona została przez:

- A.J. - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, kierującego zespołem inspektorów,
- J.D. - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,
- M.S. - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy

na podstawie Upoważnienia Nr 77/2020 z dnia 11 lutego 2020 r.

w zakresie:

- prawidłowość realizacji zadań asystenta rodziny, wynikająca z ustawy o wspieraniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem asystentury w rodzinie p. Lilianny Sz. i p. Sławomira Sz.

Dokonano analizy dokumentacji z okresu niezbędnego do wyjaśnienia powyższego zagadnienia.

Opis ustalonego stanu faktycznego oraz jego ocena:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o rozmowę i wyjaśnienia p. Piotra Grudzińskiego - Dyrektora MOPR, p. Stanisławy Matejskiej – Zastępcy Dyrektora MOPR,

p. Zbigniewa Piechockiego - kierownika Sekcji Specjalistycznej Pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej, p. XX – asystenta rodziny oraz analizę dokumentacji.

Analizie zostały poddane kopie dokumentów prowadzonych przez asystenta rodziny, gdyż oryginały zostały zabezpieczone przez Prokuraturę Rejonową, w związku z toczącym się postępowaniem.

W rodzinie p. XX funkcję asystenta rodziny obecnie pełni p. XX zatrudniona na umowę o pracę, wspiera rodzinę od czerwca 2019 r. do chwili obecnej. W okresie od 7 stycznia 2020 r. do 17 stycznia 2020 r. asystent przebywał na zwolnieniu lekarskim z tytułu na opieki nad dzieckiem.

We wcześniej z rodziną p. XX pracowali następujący asystenci rodziny:

- p. XX – zatrudniona na umowę o pracę, pracowała z rodziną w okresie od maja 2013 r. do lipca 2014 r.,
- p. XX – zatrudniona na umowę o pracę, pracowała z rodziną w okresie od lipca 2014 r. do sierpnia 2014 r.,
- p. XX – zatrudniona na umowę zlecenie, pracowała z rodziną w okresie od sierpnia 2014 r. do czerwca 2015 r.,
- p. XX – zatrudniona na umowę o pracę, pracowała z rodziną w okresie od marca 2015 r. do kwietnia 2015 r.,
- p. XX – zatrudniona na umowę o pracę, pracowała z rodziną w okresie od czerwca 2015 r. do września 2016 r. (asystenturę zakończono z uwagi na osiągnięcie celów).

Na podstawie badanej dokumentacji ustalono, iż zatrudnieni asystenci rodziny, posiadali wymagane kwalifikacje, zgodne z art. 12 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W aktach osobowych wszystkich asystentów znajdowały się oświadczenia dotyczące spełniania wymagań wynikających z art. 12 pkt 2, 3 i 4 ww. ustawy.

W zakresie czynności asystentów rodziny uwzględniono wszystkie zadania zgodnie z art. 15 ust 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W badanym okresie praca z rodzinami prowadzona była przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych. Zgodnie z zapisami art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku, gdy Ośrodek Pomocy Społecznej podjął informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadzał w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej.

Jeżeli z analizy sytuacji rodzinnej wynikała konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występował do Dyrektora Ośrodka z wnioskiem o jego przydzielenie, a Dyrektor przydzielał rodzinie asystenta. Następnie Kierownik Sekcji Asysty Rodzinnej kierował do pracy z rodziną wyznaczonego pracownika.

Ponadto, zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzina również wyrażała pisemną zgodę na współpracę z asystentem.

Rodzinę p. XX skierowano do współpracy z asystentem z uwagi na problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienie alkoholowe p. XX (motywowanie do podjęcia systematycznej terapii odwykowej), poprawę warunków mieszkaniowych oraz aktywizowanie p. XX do uczestnictwa w szkoleniach i uregulowania wszystkich spraw urzędowych.

Pierwsze wejście asystenta do rodziny nastąpiło w dniu 27 czerwca 2019 r.

Asystenci dokumentowali swoją pracę poprzez: kartę współpracy z rodziną, plan pracy z rodziną, raport ze współpracy z rodziną, okresową ocenę sytuacji rodziny i protokół Zespołu Pomocy Rodzinie.

W ostatnim okresie współpracy, pierwszy plan pracy z rodziną sporządzono 14 sierpnia 2019 r. Jako cel główny wskazano: *Podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych*. Z relacji pracowników Ośrodka wynika, iż Państwo XX wykazywali nierównomierne zaangażowanie w realizację założeń planu pracy. P. XX prezentował niestabilną postawę realizacji założeń dotyczących zachowania abstynencji, niesystematycznie uczestniczył w spotkaniach terapeutycznych, nie podejmował działań skierowanych na podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych. P. XX motywowana przez asystenta rodziny podjęła działania skierowane na podniesienie atrakcyjności na rynku pracy i uzyskania zatrudnienia, zapewnienia dzieciom opieki placówek oświatowych (zamiana przedszkola i pobyt dziecka w żłobku), pozyskanie wsparcia finansowego i prawnego. Klientka z własnej inicjatywy wykazała się zaangażowaniem w sprawach szkolnych dzieci.

W działania na rzecz poprawy sytuacji rodziny Państwa XX, poza asystentem, zaangażowani byli również pracownik socjalny, kuratorzy sądowi (karny i rodzinny) i dzielnicowy. Ponadto asystent był w kontakcie z pracownikiem organizacji pozarządowej Fundacji „Dies Mei”, z pracownikiem Klubu Integracji Społecznej, z Administracją Zasobów Komunalnych, z pedagogiem szkolnym oraz pracownikami przedszkola.

Procedurę „Niebieskiej Karty” rozpoczęto w dniu 16 lipca 2019 r. przez pracownika socjalnego, p. XX. W działania na rzecz poprawy sytuacji rodziny byli zaangażowani wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego. Odbyły się 2 posiedzenia grupy roboczej w dniach 25 lipca 2019 r. i 3 października 2019 r. W dniu 12 września 2019 r. klienci dostali zaproszenie do udziału w posiedzeniu Grupy Roboczej, na które nie zgłosili się. 20 grudnia 2019 r. asystent sporządził kolejny formularz „Niebieskiej Karty” (karta A), a koordynator sporządził w dniu 27 grudnia 2019 r. formularz karty D.

Z relacji asystenta wynika, iż p. XX zgłaszała przemoc ze strony męża w stosunku do siebie, nigdy wobec dzieci.

Rodzinie p. XX była oferowana szeroka oferta bezpłatnej pomocy specjalistycznej, którą zapewnia Sekcja Specjalistycznej Pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej w postaci wsparcia pedagogicznego, psychologicznego oraz porad prawnych i rozpoczęcia naboru do grupy wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy.

P. XX korzystała z indywidualnego poradnictwa psychologicznego w Klubie Integracji Społecznej, działającego w strukturze MOPR. P. XX, także została zaproponowana ww. wsparcie, jednakże klient nie skorzystał z pomocy w okresie trwania obecnego wspierania asystenturą (korzystał w okresie od kwietnia do października 2018 r.)

Obydwoje małżonków było motywowanych do udziału w terapii w Centrum Medycznym „MultiMed”. P. XX podjęła regularną terapię dla osób współuzależnionych (w okresie od sierpnia do listopada 2019 r. odbyła 7 wizyt). P. XX uczestniczył w kilku spotkaniach terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu, szybko jednak zrezygnował z ww. wizyt.

P. XX podjęła i ukończyła kurs sprzedawcy z obsługą kasy fiskalnej organizowany przez Centrum Szkoleniowo - Językowe „My School” i odbyła trzymiesięczny staż w sklepie „Żabka”, podjęła współpracę z Fundacją „Dies Mei”, zapisała córki XX i XX do Niepublicznego Żłobka „Elemelek”, angażowała się w życie szkolne dzieci, pełni funkcję w trójkach rodzicielskich. Klientce była przedstawiona możliwość skorzystania z pobytu w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (w Jaksicach/Tucholi), jednak nie była zainteresowana taką formą wsparcia.

Rodzina była także kierowana do udziału w projekcie „Aktywna Mama, aktywny Tata” (możliwość uzyskania dofinansowania do 800 zł. kosztów pobytu dziecka w żłobku bądź zatrudnienia niani) – p. XX złożyła wniosek.

P. XX motywowano do wzięcia udziału w programie „Wolontariat szansą na oddłużenie” (środki uzyskane z wykonywanej w formie wolontariatu pracy w samodzielnie zadeklarowanym wymiarze czasu pracy przeznaczone są na spłatę zadłużenia za mieszkanie, jednocześnie nie wymagają rezygnacji z pobieranego np. świadczenia pielęgnacyjnego). Jednak klient nie podjął oferowanej pracy.

Rodzina nie skorzystała także ze wsparcia psychologicznego dla dzieci w Sekcji Specjalistycznej Pomocy Rodzinie i Interwencji Kryzysowej oraz Fundacji „Dies Mei”.

- W zakresie realizacji zapisu art. 176 pkt 3c: *tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:*

- *prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.*

Na terenie miasta Włocławek funkcjonuje 5 placówek wsparcia dziennego w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Świetlica „Zacisze”, Świetlica „Zapiecek”, Świetlica „Zefir”, Świetlica „Zorza”, Świetlica „Zachęta”).

Dwójka dzieci (X i X) Państwa XX w wieku szkolnym została w dniu 15 lipca 2019 r. skierowana do Placówki Wsparcia Dziennego – świetlicy „Zorza”. Z pobytu w placówce korzystali 10 razy – w okresie od 15 lipca do 7 sierpnia 2019 r. Małoletnie dzieci nie sprawiały problemów wychowawczych, korzystały z posiłków, brały udział w zajęciach organizowanych na terenie placówki i poza nią. Chłopcy byli przyprowadzani i odbierani przez rodziców lub pełnoletniego brata.

Z relacji asystenta wynika, iż uczęszczanie synów do świetlicy było dla rodziny formą spędzania wakacji, podobnie jak udział syna X w półkoloniach organizowanych przez szkołę, do której uczęszcza. W związku z tym, że matka miała czytelne i adekwatne do potrzeb plany wykorzystania zasobu, jakim jest świetlica, asystent nie podejmował motywowania do wydłużenia tego pobytu, z uwagi iż pobyt w świetlicy jest dobrowolny dla rodziców.

Powyższe ustalenia wskazują, iż Ośrodek dołożył wszelkich starań, aby zapewnić rodzinie odpowiednie wsparcie i pomoc w rozwiązywaniu bieżących trudności. Uzyskanie pozytywnych efektów pracy i ustabilizowanie sytuacji rodzinnej, jest możliwe tylko dzięki nawiązaniu prawidłowej relacji ze służbami pomocowymi, wspólnemu wypracowaniu celów oraz współpracy przy ich realizacji. Materiał wskazany w sprawie wskazuje, iż p. XX, nie w pełni korzystali z oferty pomocowej Ośrodka.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego, ustalono właściwe postępowanie jednostki w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz wystąpienia pokontrolnego przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, za potwierdzeniem odbioru.

Na podstawie art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od otrzymania stanowiska, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

W przypadku przyjęcia wystąpienia pokontrolnego bez zastrzeżeń, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

(podpis i pieczęć Wojewody)